

Länsstyrelsen
Värmland

Återrapportering enligt regleringsbrevet

Mål 1a - Regional tillväxt

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

Dnr 300-8394-09

Bengt Dahlgren, Samhällsbyggnad

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 054-19 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland

Återrapportering enligt regleringsbrevet Mål 1 a - Regional tillväxt

Länsstyrelsen skall enligt sitt regleringsbrev för år 2008 gällande verksamhetsgrenen Regional tillväxt ”senast den 2 juli till regeringen (Näringsdepartementet) för perioden 1 januari 2008 t.o.m. 30 juni 2009 redovisa dels hur länsstyrelsen bidragit till genomförandet av den nationella strategins prioriteringar, dels länsstyrelsens medverkan i det regionala tillväxtarbetet”.

Länsstyrelsen vill utifrån detta lämna följande rapport.

Länsstyrelsen bidrag till nationella strategin sker inom ramen för dess ordinarie eller löpande verksamhet. *Den nationella strategin är, enligt Länsstyrelsens mening, ett sätt att ge sammanhang åt olika insatser och åtgärder av olika slag och från olika aktörer och myndigheter.* Viktiga delar av den återrapportering som länsstyrelsen nu gör bygger på den återrapportering som tidigare skett i Länsstyrelsens årsredovisning och utifrån regleringsbrevets krav på återrapportering inom verksamhetsområdet regional tillväxt.

Den regionala tolkningen av den nationella strategin utgörs av det regionala utvecklingsprogrammet ”Värmland växer – och känner inga gränser”. Länsstyrelsen har på olika sätt deltagit i detta programarbete. Länsstyrelsen har också i sitt remissvar framhållit att den och ”staten” spelar stor roll för genomförandet av RUP:ens intentioner och ambitioner. Det värmländska RUP-dokumentet har fem insatsområden, nämligen;

- Ledarskap
- Innovativa miljöer
- Kompetensförsörjning
- Tillgänglighet
- Livskvalitet

Tre av dessa har tydliga kopplingar till den nationella strategins prioriteringar;

Den nationella strategin för ...	Det regionala utvecklingsprogrammet
Innovation och förnyelse	Innovativa miljöer
Kompetensförsörjning och arbetskraftsförsörjning	Kompetensen
Tillgänglighet	Tillgänglighet

Livskvalitet

Den nationella strategin lyfter inte som RUP:en fram de frågor och de perspektiv som ryms i den senares insatsområde Livskvalitet. I den nationella strategin finns dessa ”frågor” i stället beaktade inom ramen för prioriteringarna Innovativa miljöer och Kompetensförsörjning och arbetskraftsutbud. Enligt Länsstyrelsens mening rymmer insatsområdet Livskvalitet med sina strategier om Attraktiv livsmiljö, Kreativ kultur, Hälsa som resurs samt Klimat och miljösmartare (Värmland) viktiga möten mellan den fysiska planeringen och det regionala utvecklings- eller tillväxtarbetet. Länsstyrelsen har i sin redovisning till Näringsdepartementet (uppdrag 20) den 30 oktober 2008 lyft synsätt och initiativ på temat

”samordning mellan det regionala tillväxtarbetet och den kommunala översiktsplaneringen”. Länsstyrelsen tar i det sammanhanget bland annat upp frågan eller behovet av en tydligare geografi i det regionala utvecklingsprogrammet. Länsstyrelsen menar också att den fysiska samhällsplaneringens roll och betydelse för länets utveckling är underskattad i RUP-dokumentet. Länsstyrelsen lyfter som exempel på viktiga frågor som torde kräva mer mellankommunal samverkan i den kommunala översiktsplaneringen upp frågor som planeringen av vindkraft, de nya reglerna för strandskydd och avgränsningen av så kallade landsbygdsområden, besöksnäringen och handelns utveckling. Länsstyrelsen har därför under våren ställt frågan till Region Värmland om att vara remissinstans i det samrådsskede som finns när det gäller Länsstyrelsens deltagande i den kommunala översiktsplaneringen. Länsstyrelsen har också i sin bearbetning av den så kallade Bostadsmarknadsenkäten och sin analys av bostadsmarknaden i länet lyft fram bostadsbyggandets betydelse för länets regionala struktur och framtida bosättningsmönster.

Länsstyrelsen har också under våren 2009 deltagit i det av Västra Götalandsregionen och Region Värmland initierade strategiarbetet rörande *Vänern som maritim miljö*. Länsstyrelsen har förväntningar på arbetet – inte minst som ett sätt att tydliggöra sambanden mellan övergripande fysisk planering och regionalt utvecklingsarbete.

En stor överensstämmelse finns också mellan RUP:en strategi om Miljö- och klimatsmartare Värmland och Länsstyrelsens uppdrag att utarbeta en regional klimat- och energistrategi. Detta arbete har därför skett i nära samverkan med Region Värmland och dess energikontor. Utifrån en övergripande vision har en målsättning om ett *Klimatneutralt Värmland 2030* lanserats som ett uppdrag till Värmland. Detta skedde vid ett öppet forum den 4 juni 2009. Uppdraget tar avstamp i ett offensivt synsätt på energifrågan och länets möjligheter att ligga i framkant av utvecklingen när det gäller energieffektivisering och förnybar energi.

En fråga som har fått allt högre aktualitet är förmågan att anpassa sig till ett förändrat klimat. Länsstyrelsen har nyligen fått uppdraget att samordna detta anpassningsarbete på regional nivå. Det kommer att vara nödvändigt att integrera detta i det regionala utvecklingsarbetet, inte minst på grund av översvämningsproblematiken då flera av länets större tätorter ligger i direkt anslutning till vatten. Länsstyrelsen har genom EU-projekt i hög grad medverkat till att några av länets kommuner ligger i framkant i landet när det gäller översvämningsförebyggande insatser. Anpassningsarbetet berör dock många samhällssektorer och konsekvenserna kan förutses bli såväl positiva som negativa. Länsstyrelsens uppdrag skall tydliggöras organisatoriskt, ett aktuellt underlag för hur sårbart länet är skall tas fram och en strategi utarbetas för att nå ut till och engagera berörda aktörer och den intresserade allmänheten.

Länsstyrelsen har också under 2008 tagit över samverkansuppdraget när det gäller alkohol, narkotika, tobak och droger från Landstinget. Detta uppdrag handlar om *folkhälsan i länet*. Länsstyrelsen har också i särskild ordning redovisat sina erfarenheter från att ha prövat så kallade hälsokonsekvensbeskrivningar (HKB) i tre fall. Länsstyrelsens sammanfattande slutsats är att ett prövande av metoden med hälsokonsekvensbeskrivningar har medverkat till att stärka och bredda synen på folkhälsofrågorna i ett lokalt och regionalt utvecklingsperspektiv. Länsstyrelsen menar dock att metoden ännu är outvecklad. Den kan dock säkerligen tillämpas med olika grad av fullständighet.

Hälsospekter ska också bevakas av Länsstyrelsen i granskningen av kommunernas detaljplaner. Flertalet kommuner har ambitioner att komplettera med ny central bostadsbebyggelse som minskar behovet av bilresor och som ofta ger en attraktiv stadsmässig

bebyggelse. Detta kan ibland vara svårt att förena med krav på en godtagbar bullermiljö. Länsstyrelsen upphävde under föregående år utifrån detta en plan i Sunne tätort.

Länsstyrelsen vill också lyfta fram de kopplingar som bör finnas mellan kulturmiljöarbetet och strategierna ”Kreativ kultur” och ”Attraktiv livsmiljö” i RUP-dokumentet. Länsstyrelsen menar också att *kulturmiljöfrågorna* har ägnats för lite uppmärksamhet i Kulturutredningens betänkande. Länsstyrelsen har tydliga planer på att påbörja arbetet med ett nytt regionalt kulturmiljöprogram.

Ledarskap

I det regionala utvecklingsprogrammet är också *insatsområdet Ledarskap* centralt. Detta rymmer tre strategier, nämligen Gränsöverskridande regionalt ledarskap, Profilerade Värmland och Öka nyttan av mångfalden. I strategin Gränsöverskridande regionalt ledarskap finns på ett tydligt sätt t ex samarbetsambitioner med Norge och norska grannfylken markerade liksom länets ambitioner att spela roll i ett EU- och internationellt sammanhang.

Länsstyrelsen utgör ett så kallat beredningssekretariat för *Interregprogrammet Sverige-Norge*. Ett särskilt regionalt partnerskap har bildats för den del av programmet som omfattar Inre Skandinavien. Under perioden 2008 och första halvåret 2009 har 23 projekt beviljats medel. Den sammanlagda finansieringen av projekten uppgår till ca 65 miljoner kronor. Länsstyrelsen har sett en utveckling mot större projekt i jämförelse med föregående programperiod. Exempel på sådana större projekt är ”Industricollege Inre Skandinavien”, ”FEM – Förnybar energi, effektivisering och miljö” samt ”Integrerad Kompetensutveckling i Partnerskap”. Länsstyrelsen spelar således en viktig roll i genomförandet av den nationella strategins prioritering Strategiskt gränsöverskridande arbete.

Länsstyrelsen är för närvarande lead-partner i projektet E-CLICK med finansiering från EU:s Nordsjöprogram och deltar i ytterligare tre Interreg IVB Nordsjöprojekt. Totalt uppgår dessa projekts budget till ca 250 miljoner kronor. Ytterligare ansökningar evalueras av Interreg IVC-programmet och Interreg IVB Östersjöprogrammet. Fler ansökningar är under upparbetande. För att möjliggöra *internationellt projektarbete* prioriterar Länsstyrelsen ett antal strategiska samarbeten. Ett sådant är Länsstyrelsens medlemskap i Association of European Border Regions - en paneuropeisk organisation med ca 90 länder/regioner/ gränsöverskridande organisationer som medlemmar. Strategiska samarbeten äger också från Länsstyrelsens sida rum med Heves län i Ungern, Kovazna län i Rumänien och Podlaskie vojvodskap i Polen samt provinsen Fujian i Kina (gäller i huvudsak näringslivsinriktade projekt, men med Länsstyrelsen som ”dörröppnare”). De strategiska samarbetena i EU – och de nätverk som är kopplade till dessa allianser och partnerskapsregioner – är av stor vikt för Värmlands möjliga deltagande i olika EU-projekt. Sådana långsiktiga allianser och partnerskapsregioner har bedömts som än viktigare än under tidigare programperioder. Genom sitt internationella arbete marknadsför Länsstyrelsen Värmland. Erfarenheterna visar att profilering och framgång på EU-nivå många gånger betyder nationell uppmärksamhet.

Länsstyrelsen har också en aktiv roll och är medfinansiär av projektet *”Varumärket Värmland”*. Projektets mål och syfte är att höja intresset och kunskapen, samtidigt som vi skapar en positiv attityd till Värmland och värmländskt näringsliv – både inom länet, i övriga landet samt i Norge, EU och i särskilda fall resten av världen. På sikt skall vi få

Värmland att nämnas bland de främsta när det gäller regioner att verka i, att samarbeta med och slutligen flytta till – eller stanna i.

Länsstyrelsen har en central roll i det regionala utvecklingsprogrammets strategi om ”Öka nyttan av mångfald”. Strategin innehåller två viktiga horisontella dimensioner, nämligen jämställdhet och etnisk mångfald.

Länsstyrelsen har utifrån sitt samordningsansvar när det gäller nyanlända flyktingar tagit initiativ till att bilda en *samverkansgrupp på ”hög nivå” i länet kring integrationsfrågan*. Utgångspunkten är att invandringen till länet är en viktig resursfråga och att länet på ett tydligt sätt måste bejaka tanken om ”mer värld i Värmland”. Samverkansgruppen har i sin tur bildat ett arbetsutskott, som verkar genom ett antal arbetsgrupper. Länsstyrelsen samverkar på detta sätt på ett öppet och fortlöpande sätt med kommunerna, samverkansparter och andra intressenter i länet. Utgångspunkten är att integrationsfrågan i viktiga avseenden kräver samverkan mellan kommunerna och mellan näringslivet och arbetslivet. En central fråga handlar om en mer yrkesinriktad SFI (svenska för invandrare). En tydlig avsikt finns att länets arbete med integrationsfrågorna skall lyftas fram på den länsgemensamma webben.

Länsstyrelsen har tagit initiativ till och ledersamverkansgruppen *Värmlands Jämställdhetsråd*. I rådet ingår elva viktiga regionala aktörer representerande bland annat näringslivet, statliga myndigheter, kommuner och Region Värmland, Karlstads universitet samt fackliga organisationer. Rådet har utarbetat en handlingsplan och träffat en överenskommelse om det regionala jämställdhetsarbetet. Rådet är en styr- och utvecklingsgrupp för jämställdhetsarbetet i länet och genomför gemensamma aktiviteter i rådets namn samtidigt som det möjliggör informations- och erfarenhetsutbyte. Länet dåliga placering enligt Statistiska Centralbyråns jämställdhetsstatistik har tydliggjort skillnader i kvinnor och mäns livsutrymme och skilda villkor inom olika områden. Jämställdhetsfrågorna har också på ett tydligt sätt lyfts in i arbetet med länets klusterprocesser genom det av EU:s regionalfond medfinansierade projektet *”Jämställd hållbar tillväxt” – från ord till handling* (Jämväxt). Projektet drivs av Jämställdhetscentrum vid Karlstads universitet. Länsstyrelsen och andra organisationer i Värmlands jämställdhetsråd deltar i projektets aktiviteter.

Länsstyrelsen deltog under 2008 i ett förprojekt för att kartlägga behov av processtöd när det gäller jämställdhetsintegrering i nationella och regionala socialfondsprojekt. Förstudien visade på ett stort behov av sådant stöd. För perioden 2009-2011 har länsstyrelserna därför beviljats 24 miljoner av Esf-rådet för att genomföra *ett processtöd i jämställdhetsintegrering gällande socialfondsprojekt* – både när det gäller ansökningar om och genomförandet av sådana projekt. Åtta länsstyrelser – däribland Länsstyrelsen Värmland – har anställt projektstödare för att ge stöd och råd till projekt, samt genomföra utbildningar och workshops i jämställdhetsintegrering.

Innovation och förnyelse

Länsstyrelsen gör i sitt *Inriktningsbeslut gällande anslaget för regionala utvecklingsinsatser* en mer nära tolkning av sin roll och sitt bidrag såväl till den nationella strategin som till det regionala utvecklingsprogrammet. Länsstyrelsen framhåller i sitt inriktningsbeslut för 2008 att den i ett bredare perspektiv på hållbar regional utveckling spelar en viktig roll och förfogar över viktiga medel och instrument. I ett sådant perspektiv är det så kallade länsanslaget bara en mindre – men viktig - del av den samlade medelsarsenalen för det

regionala utvecklingsarbetet. Länsstyrelsen förfogar således över fler medel som bidrar till en hållbar utveckling av Värmland. Exempel på sådana medel och bidrag är planeringen av vindkraft, energikonvertering, naturvårdinsatser och lokal förvaltning av naturreservat, insatser inom kulturmiljöområdet, kalkning av vattendrag etc. Det torde bli allt viktigare att på ett tydligt sätt kunna se Länsstyrelsens användning av länsanslaget i ett sådant mer brett eller helt perspektiv.

I sitt inriktningsbeslut för 2008 lyfter Länsstyrelsen fram tre övergripande orsaker till utvecklingen på många sätt har gått åt rätt i Värmland. Dessa handlade om;

- att det går bra för Sverige
- att närheten till Norge och Oslo-regionen är viktig
- att samsynen och samverkan i det regionala utvecklingsarbetet har ökat

I sitt inriktningsbeslut för 2009 konstaterar Länsstyrelsen att de två sistnämnda orsakerna alltjämt äger giltighet. När det gäller den första har dock förutsättningarna ändrats på ett tydligt sätt. Den globala finanskrisen slår således igenom när det gäller förutsättningar och villkoren för det regionala tillväxtarbetet. *Landshövdingen och regionrådet har således fått ett gemensamt så kallat samordningsuppdrag.* I redovisningar till regeringskansliet har de uttryckt oro för en allt mer besvärlig arbetsmarknadssituation i länet och för enskilda personers och familjers försörjningsmöjligheter. Konsekvenserna av krisen och förändrade regler för A-kassorna och för arbetsmarknadspolitiken i övrigt slår också nu igenom i ökade kostnader för socialbidrag i kommunerna. Från landshövdingens och regionrådets sida har presenterats förslag till kraftfulla satsningar på kompetensutveckling, möjligheter till tidigareläggning av infrastrukturinvesteringar samt satsningar på forskning vid Karlstads universitet. Särskilda träffar har ägt rum med banker och kreditinstitutioner om kreditmarknadens sätt att fungera för mindre och medelstora företag. Länsstyrelsen lyfter regelmässigt frågan om ”i krisens spår” i de regionala samverkansgrupper som den ansvarar för.

Länsstyrelsen använde under 2008 närmare 30 miljoner kronor till *investeringsstöd och regionalt bidrag till företagsutveckling*. Stödet kunde förstärkas med ca 10 miljoner kronor via EU:s regionalfond. Länsstyrelsens stöd till företag beräknas skapa drygt 180 jobb varav två tredjedelar avser män och en tredjedel kvinnor. Den totala investeringen beräknas uppgå till 125 miljoner kronor och avser närmare 100 företag. I sitt inriktningsbeslut för 2009 avsätter Länsstyrelsen drygt 35 miljoner kronor till stöd till företag. Länsstyrelsens stöd till företag har en direkt koppling till prioriteringen ”innovation och förnyelse” och insatsområdet Entreprenörskap i regeringens nationella strategi. Även Länsstyrelsens arbete med det treåriga programmet *”Främja kvinnors företagande”* har direkt koppling till dessa områden. Inom programmet förfogar Länsstyrelsen över drygt 2 miljoner kronor per år för projektfinansiering. Ett gott exempel på ett sådant projekt med ett regionalt genomförande är *”Projekt Selma – Samarbete för Entreprenörskap och Livskvalitet genom Människlig tillväxt och Attitydförändring”*.

Länsstyrelsen ser också på ett självklart sätt *Landbygdsprogrammet 2007-2013* i ett perspektiv av hållbar regional utveckling. För att markera ett sådant synsätt har Länsstyrelsen antagit en policy på temat *”Länsstyrelsen och landsbygden”*. Länsstyrelsen har också bildat ett brett sammansatt Råd för landsbygdsutveckling. Rådet möts fyra gånger per år. Länsstyrelsen har under våren 2009 även ägnat den nationella strategin för landsbygdernas tillväxt uppmärksamhet genom ett särskilt så kallat samhällsbyggnadsforum på temat *”Land och stad”*. Landsbygdsprogrammet omfattar ett ungefärligt årligt stöd till länet på 60

miljoner kronor – inklusive Leader-medel. Landsbygdsprogrammet omfattar i nuvarande programperiod en bredare målgrupp än tidigare när det gäller företagande och utveckling på landsbygden. Företagande med betydelse för landsbygdens utveckling finns förutom i det traditionella jord- och skogsbruket till exempel inom besöksnäringen, lokal service och vårdsektorn.

När det gäller *servicefrågorna på landsbygden* har Länsstyrelsen tillsammans med Länsstyrelsen i dalarna ett särskilt regeringsuppdrag att under 2009 utarbeta modeller för att trygga tillgängligheten till kommersiell service i hela landet med särskilt fokus på dels drivmedelsförsörjningen, dels samverkan mellan kommersiell och offentlig service. Vidare har alla länsstyrelser ett uppdrag att under 2009 utarbeta regionala Serviceprogram för dagligvaru- och drivmedelsförsörjningen. Arbetet samordnas av Tillväxtverket och i programarbetet skall enligt riktlinjerna tillväxtfrågorna lyftas in på ett tydligt sätt. Länsstyrelsen ämnar i arbetet bilda ett brett partnerskap med deltagande kommuner och företrädare för näringslivet som t ex RLF, Företagarna, Svensk handel samt lokala och regionala aktörer och intressenter.

Kompetensförsörjning

Insatsområdet Kompetensen är centralt i det regionala utvecklingsprogrammet och anknyter väl till den nationella strategins prioritering om *Kompetensförsörjning och arbetskraftsförsörjning*. Möjligen kan den arbetsmarknadspolitiska dimensionen i den nationella strategins prioritering inte lika tydlig i RUP:ns insatsområde Kompetensen. Länsstyrelsen har efter nedläggningen av Länsarbetsnämnderna tagit på sig det administrativa ansvaret för länets Regionala kompetensråd. I samband med detta har rådets sammansättning breddats och getts en ännu tydligare koppling till länets klusterprocesser och arbetsmarknadens parter. Rådet mötes fyra gånger per år. Länsstyrelsen har utifrån dialog med rådet svarat upp mot KY-myndighetens önskemål om regionala synpunkter på ansökningar till KY-utbildningar och Yrkeshögskola. Frågan om Värmlands utnyttjande av EU:s socialfond och kontakter med Esf-rådet har lyfts i särskild ordning.

Karlstads universitet och länets regionala aktörer deltog för några år sedan i ett OECD-projekt om *högre utbildnings- och forskningsinstitutioners betydelse för och medverkan i det regionala utvecklingsarbetet*. Slutsatser från projektet har spelat roll för Karlstads universitet och länets klusterprocesser och etablerandet/utvecklandet av kompetenscentra i länet. Detta arbete har rönt internationell uppmärksamhet. Region Värmland och Karlstads universitet deltar nu i ett nytt sådant projekt (Pascal Universities Regional Engagement) med möjligheter till jämförelser med och lärande av andra regioner och universitet. Länsstyrelsen deltar i arbetet. I en första granskning av Värmland rekommenderas länet att fortsätta sitt konstruktiva och framgångsrika arbete med klusterutveckling, liksom att formulera ett tydligare sammanhang för ambitioner och insatser inom utbildningsområdet (Human capital development strategy). Båda rekommendationerna ligger tydligt i linje med det regionala utvecklingsprogrammet.

Tillgänglighet

Med en nära knytning till insatsområdet *Tillgänglighet* i länets RUP-dokument och till den nationella strategins prioritering med samma rubrik gäller att ett arbete med en systemanalys pågått under 2008. Arbetet har drivits vidare och resulterat i förslag till *ny Länstransportplan/Regional transportplan för perioden 2010-2021*. Förslaget är för närvarande föremål för remissbehandling. Både systemanalys och transportplan tar avstamp från RUP:ens strategier om Kommunikationer i samspel, Bygg ihop regionen och Värmland närmare världen.

Region Värmland leder och har ansvaret för arbetet infrastrukturplaneringen, men Länsstyrelsen har deltagit i den samrådsgrupp för kommunikationsfrågor som finns i länet. Samråd har också skett med Länsstyrelsen om avgränsningen och detaljeringsgraden för de miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) som är en del av såväl systemanalysen som den regionala transportplanen. Länsstyrelsen skall yttra sig över förslaget till regional transportplan i augusti 2009.

Statlig samordning

Länsstyrelsen bjöd också utifrån sitt statliga samordningsuppdrag under arbetet med sitt remissvar in *ett stort antal statliga myndigheter till en dialog om Region Värmlands förslag till RUP*. Gensvaret på Länsstyrelsens inbjudan blev relativt tillfredsställande. Flera myndigheter uttryckte sitt stora gillande till initiativet. Inbjudan grundade sig bl a på ett särskilt kunskapsunderlag på temat "Staten och Värmland" (publikation nr 2008:17) från Länsstyrelsens sida.

Dialogen visade att bilden av eller synen på vad ett regionalt utvecklingsprogram är – som dokument och process (både för att ta fram och genomföra) – och av vilken roll det spelar varierar påtagligt mellan olika myndigheter. Denna brist på samsyn har betydelse för hur olika myndigheter förhåller sig till RUP-dokument och hur de ser sig som medfinansierare av genomförandet av de intentioner som de regionala utvecklingsprogrammen uttrycker. I dialogen framhölls från de deltagande myndigheternas sida att det rent generellt var för lite "spänst" i dialogen mellan regionerna och de statliga myndigheterna. Det framhölls således att fler konkreta krav borde ha kunnat ställas på den nationella nivån/de statliga myndigheterna i det värmländska RUP-förslaget.

Det kunskapsunderlag som Länsstyrelsen hade tagit fram bl. a. inför nämnda dialog, men också för sin interna diskussion om sitt samordningsuppdrag, visar att detta uppdrag i sig är synnerligen komplext. Tydliga utvecklingsdrag inom den statliga sektorn handlar bland annat om rationaliseringar och effektiviseringar bland de statliga myndigheterna. Antalet statligt anställda i Värmlands län har således minskat från drygt 12 000 i början av 1990-talet till strax över 8 000 år 2006. Mycket tyder också på att Karlstad tappar position som lokaliseringssort för statlig verksamhet.

Enligt Länsstyrelsens mening försvårar bildandet av så kallade enmyndigheter med allt mer snäva uppdrag möjligheterna till fortlöpande och öppna dialoger inom ramen för det regionala utvecklingsarbetet. På ett mycket övergripande plan drar Länsstyrelsen slutsatsen att statens ansvar för regionernas utveckling minskar. Detta ställer krav på mobilisering av resurser och ansvarstagande lokalt och regionalt.

Länsstyrelsens kunskapsunderlag visar också på en allt mer splittrad struktur när det gäller statliga myndigheters regionala indelningar. Utvecklingen går enligt Länsstyrelsens bedömning inte i linje med t ex Ansvarskommitténs intentioner om att ”återsamla staten”.

Länsstyrelsen har under 2007 och 2008 bedrivit ett *internt utvecklingsprojekt på temat Hållbar Regional Utveckling*. Utgångspunkter för projektet har handlat om

- att det ligger en stor utmaning i att öka samsynen och samordningen – d v s graden av kontakter och dialoger - inom länsstyrelsen.
- att det också handlar om Länsstyrelsens uppdrag att ”samordna” statliga myndigheter och att utifrån nationella mål medverka till tydligare statlig sam- eller helhetssyn på länets utveckling.
- att Länsstyrelsen deltar i och också i många fall driver externa processer av programkaraktär eller utifrån tydliga så kallade horisontella dimensioner, som t ex jämställdhet, integration, mänskliga rättigheter.

Projektet har handlat om att öka dialogen mellan ett antal externa processer gällande programarbete och om horisontella dimensioner. Projektet har också inneburit att Länsstyrelsens arbete med Hållbar Regional Utveckling har tydliggjorts – exemplifierats och konkretiserats – i en extern tidning på temat Hållbar utveckling i Värmland. Initiativ till extern kompetensutveckling inom ramen för idén om samhällsbyggnadsforum har tagits. Ett flertal interna seminarier har genomförts och en bred faktabeskrivning av Värmland på temat hållbar regional utveckling har gjorts. Diskussioner om en ny fas i eller ännu mer framflyttade positioner pågår. Två möjliga fokusinriktningar diskuteras, nämligen Länsstyrelsens samverkansuppdrag i bred mening och Länsstyrelsens deltagande i det fortsatta arbetet med handlingsplaner inom ramen för länets RUP-arbete.

Utvärderingar

Länsstyrelsen har sedan flera år tydliga ambitioner när det gäller *utvärderingar med bäring på det regionala utvecklingsarbetet*. Länsstyrelsen ser i det sammanhanget Centrum för forskning om regional utveckling, Cerut vid Karlstads universitet som ett slags FoU-resurs för det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Länsstyrelsen är en av intressenterna i Cerut.

Cerut har sedan sin start för drygt fem år sedan genomfört ett stort antal utvärderingar och utredningar på initiativ av och med stöd från Länsstyrelsen. En utvärdering av hur det tidigare LBU-programmet genomfördes i Värmland har avrapporterats under våren 2009. Utvärderingen visar att det jordbrukspolitiska perspektivet framträder tydligt i genomförandet av programmet. Ett växande inslag av andra verksamhetsinriktningar finns dock att ta fasta på liksom tecken på förnyelse, som inte skall underskattas. Utvärderingen torde möjligen vara det enda exemplet på ett försök till ett en samlad regional uppsummering av LBU-programmets genomförande och resultat.

Länsstyrelsen väntar också på resultat från två studier utifrån breda frågeställningar som ”tillväxt – och miljöarbete” liksom ”globalisering och omställning”. Länsstyrelsen menar att frågeställningarna hänger nära samman. Enligt Länsstyrelsens uppfattning pågår

ett aktivt arbete med miljöcertifiering av företag. Länets position inom området energi och inte minst förnyelsebar sådan har också lyfts fram i det underlag som har redovisats till regeringen gällande regional energistrategi. Utifrån de diskussioner som har varit i Länsstyrelsens externa referensgrupp för arbete med den regionala energistrategin drar Länsstyrelsen slutsatsen att det finns en stor uppslutning kring visionen om att Värmland skall utmärka sig genom tydliga satsningar inom energiområdet och med det övergripande målet om "Ett klimatneutralt Värmland 2030". Länsstyrelsen har också en förväntan på gensvar på de möjligheter som Landsbygdsprogrammet 2007 – 2013 rymmer när det gäller satsningar på bioenergi. Länsstyrelsen ser också att energiprojekt med bäring på klimatfrågan skapas och drivs med medel från EU:s regionalfond på ett annat sätt än tidigare.

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 054-19 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland